

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

"EDINOST"
1849 W. 22 St.
Telephone:
Canal 98.
Chicago, Ill.
☞☞
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

Izbija dvakrat
na teden.
Velja za celo
leto \$3.00
Published every
weekly.
Subscription
\$3.00
yearly.

ŠTEV. (No.) 76.

CHICAGO, ILL., TOREK, 27. SEPTEMBRA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 390) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the Postmaster A. S. Burleson, Postmaster General.

AMERIKANSKE NOVICE

DEMOKRATJE PROTI HARDINGU.

Washington, D. C., Sept. 24. — Predsednik Harding je poslal senatni zbornici svojo mirovno pogodbo, da bi jo odobrili in potrdili. Po dosedanem sloznom delovanju demokratske manjšine z republikansko večino je vsakdo pričakoval, da bo do tudi sedaj vsi senatorji glasovali in skušali predsedniku ustreči. Toda veliko razočaranje je doživel predsednik Harding in cel republikanski senat, ko so se naenkrat demokratski senatorji pridružili republikanskemu senatorju Borahu, ki je proti tej mirovni pogodbi in napovedal resen boj celi pogodbi. Pravijo da je pogodba tako narejena da nas preveč naveže na evropske težave in boje. Po tej mirovni pogodbi bomo sedaj še bolj, ko po Wilsonovi navezani vmešavati se v vse težave. Po vsem toraj soditi bode predsednik Harding imel velike težave predno bode dosegel potrjenje mirovne pogodbe.

POLICIJSKI KOMISAR ROPAR.

Frank Sinnik, policijski komisar Chicaškega predmestja Riverdale je 24. septembra zvečer v nekem salonu napadel in oropal salonerja za \$80.00. Nekateri pivci, ki so bili tedaj v salonu so šli za njim in ga vjeli. Patolki so ga na tla s steklenicami, da je padel brez zavseti. Tu so videli, kedo da je.

V NEW YORKN SPREMENILI URO.

V nedeljo so v New Yorku spremenili uro zopet nazaj na pravi čas. V Chicago se bo to zgodilo zadnjo soboto v oktobru.

JAVNO OBEŠENJE.

Crestview, Fla. — Tukaj sta bila 23. septembra obežena dva morilca, ki sta umorila nekega John Tuggle. Obešenje se je izvršilo javno. Nad 10.000 broječa množica je bila priča tega.

NOVA DOLOČILA GLEDE NASELJENIŠTVA.

Amerikanska vlada je obvestila vse ameriške konzule po Evropi, da naj ne dajo svojega "vise-ja" potnikom, ko je bila enkrat mesečna kvota prekoračena. To je gotovo bolj prav, kakor ako se pusti potnika priti tako daljo, zapraviti tako velikanske svote denarja, samo za to, da se ga tukaj pred vrati Amerike vrne nazaj. Zakaj se ni na to mislilo že takoj v začetku?

KAKO SLEPIJO.

Enakopravnost se norčuje iz ubogega delavstva, katerega so naši rdečkarji zaslepili, da ne more več samostojno misliti. Pravi, da je tako smešno, ako mi opozarjamo to slovensko delavstvo na početje raznih rdečih koritajev, ki so se prilili k delavskemu koritu, da se ne more smeha zdržati. Pravi namreč, da pozna svoje backe in ve, da tisti, katere so enkrat zaslepili in katerim so nasulj enkrat toliko rdeče barve v oči, da je res smešno, ako bi kedo tem slepcem hotel oči odpirati. Enakopravnost je pisala pred nekoli meseci o rdečih korotarjih, prav kakor smo mi. Takrat ji je ušla ta beseda z jezika, ko so jo ravno drugi koritarji skušali od korita odriniti in je bila jezna. Well, danes je pa spet tako "smešno," kar je Edi-

nost pisala, dasi niti za pičico ne more ovreci naših trditev.

Omenja nekega angleškega lorda, katerega si je zmisllila, da je olepšala svoje besede. — Mi pa vemo, kaj je rekel ne kak angleški lord, temveč kar mora priznati vsak delavec, in kar pravi zdrava pamet, da je najprej treba delavstvo strokovno združiti, da bo edino glede svojega gospodarskega programa ko se bo to zgodilo, bo politična organizacija lahka.

Pa naši socialisti nočejo ne gospodarskega ne političnega združenja. Dobre, terka Enakopravnost, pa naj bo po tvoje, pa naj se delavstvo najprej združi politično. Toda tudi tukaj delajo ravno slovenski socialisti sami proti temu združenju. Njih program je tak, da ga je do sedaj moglo komaj morda kakih 10 proc. delavstva sprejeti in odobravati. Koliko je delavstva v American Federation of Labor in koliko ga imate socialisti v svoji stranki. Pa morete, si upate trditi, da vse ostalo organizirano delavstvo v Federaciji ni toliko delavsko zavedno kakor ste vi? Pa vendar noče iti v socialističko stranko. Zakaj? Zato, ker je ameriški delavec vzgojen v svobodi, kjer se je naučil od mladega sam misliti in sam presojati stvari s svojim "common sense", če tudi brez velike učenosti, kakoršno pri Vas občudujemo! Ameriški delavec s tem svojim "common sense" vidi in vedno bolj spregledava, da ste socialisti sami največji sovražniki delavstva, ker ga cepite — in sicer zato, ker so rdeči voditelji podkupljeni od kapitalistov.

Enakopravnost, dokaži, da nima socialistična stranka tudi milijonarjev kot članov in podpornikov?! Je milijonar proletarec? Se milijonar pridruži stranki, zato da bi sebi škodil? Bah! Pejte, se soliti!

SLOV. NARODNA PODPORNJA JEDNOTA IN CONEMAUGHSKA.

Ti dve jednoti sta sedaj združeni. Imati že svoj nov odbor. Mi smo o tem že zadnjič povedali svoje misli. Iz poročila o tej konvenciji naj posebno opozarjamo na točko, katero tudi "Prosveta" jako značilno posebno pozdravlja: "Da se bo smelo jednotin denar nalagati tudi v jednotina podjetja." Opozarjamo članstvo te jednote, naj resno začne misliti, kaj to lahko pomeni in kaj najbrže tudi pomeni pri onih, ki imajo jednoto v svojih rokah. Bo zanimivo!

MORILEC GEARY — "NOR."

Zopet je dobila pravica krepko zaušnico s tem, da je porota, ki je imela soditi večkratnega morilca in kralja vseh morilcev mesta Chicago, ali je pri pameti ali ne, našla, da je "nor." Prav nič ni bil nor, ko je najmanj štirim ali petim vzel življenje, nekaterim skoraj popolnoma brez uzroka.

Geary je bil obsojen na vislice radi umora nekega Litvina. Pol leta preje je umoril nekega šouferja taxija, ki je zahteval od njega, da mu plača voznjo. Toda mesto, da bi mu plačal, ga je ustrelil. Bil je oppošen, ker je baje to storil v silobranu. Tedaj je državni pravdnik rekel poroti: "Zapomnite si da predno bo božič, boste imeli tega človeka zopet pred seboj, ker prvo, kar bo storil, bo, ubil bo novo žrtev." Kar se je res zgodilo.

RAZGLED PO SVETU

V ANGLIJI VRE.

Dundee Škotska. — Več tisoč broječa množica je napadla mestno hišo, kjer je državnik Churchill govoril o Irskih homatijah. Deloma brezposleni deloma komunisti so napadli mestno hišo in policija je ustrelila v množico. Churchilla so čakali, da bi prišel iz mestne hiše. Toda policija ga je izpustila skozi zadnje dur.

Churchill je rekel med drugim, da so boljševiki krivi, da vlada ne more ničesar narediti za brezposelne, ker so ji vzeli zaupanje ljudstva. Prav taki boljševiki, ki so uničili Rusijo, je rekel se hočejo polastiti tudi Anglije in jo uničiti.

Anglija se bliža z naglimi koraki veliki krizi, ki bi jo znala spraviti na isto stopinjo, kjer je sedaj Rusija. V kateri koli državi se enkrat kak močan mož povspne na krmilo in začne potem rabiti brutalno silo, da drži narode skupaj in jih skuša vladati s policijo, tam je gotovo, da ne bo dolgo, da se bo vzbudila močnejša moč, kot so žandarji, ali vojaštvo, kakor so kanoni, kakor je vse orožje — sovražstvo naroda. Kjer je pa enkrat to, potem je blizu konec.

PREGANJANJE ŽIDOV.

Varšava. — Kadarkoli imajo židje kako novo akcijo v tiru in hočejo doseči nove vspehe na škodo drugih narodov, vselej začno najprej strašno kričati po časopisju, kako so preganjani. Tako so velikrat tudi boljševiki dolžili, da so po Rusiji uprizarjali takozvane pogone proti njim. Vsaki dan pa prihaja sem silno veliko židov iz Rusije preko Poljske meje in ko čujejo o tem kaj so poročali listi zunaj Rusije, se smejejo.

Tako znajo židje.

ČUDEN SLUČAJ.

14 letna hči Mrs. S. Thornton iz Pursell, Okla. je spala v spalnem vozu na vlaku. Toda bila je mesečna, da je v spanju okrog hodila. Tako je tudi tukaj ponoči vstala in šla v spanju iz vlaka in skočila, ko je šel vlak v največji naglici 50 mil na uro. Toda nič se ni zgodilo, samo malo se je razpraskala. Našli so jo spečo poleg proge.

MAŽARSKA SE UPIRA DATI ZEMLJO.

Paris, 24. sept. — Mažarska je dobila ultimatum držav, da mora odstopiti Avstriji zemljo, katero ji je mirovna konferenca odsodila. Zapadna Mažarska se mobilizira za vsak slučaj in se utrjuje zlasti proti Jugoslovanskim mejam. Razmere so jako resne.

Nasilje brezposelnih v Svcici. V seji mestnega sveta v Winterthurju v Svcici so razpravljali o vprašanju podpore brezposelnim. Med sejo so vdrli brezposelni demonstrantje v sejno dvorano ter pretili in psovali svetovalce. Metalji so celo cvetlične lonce v dvorano. Tudi redarjem niso prizanesli, kajti porinili so jih iz dvorane. Konečno se je voditeljem posrečilo pomiriti razburjene duhove, nakar so zapustil sejno dvorano ter demonstrirali po ulicah.

PAZITE SE PRI ELEKTRIKI.

New York. — 17 letna Beatrice Schwartzler je hotela v kopališču, ko je imela na sebi mokro kopalno obleko, spremeniti električno žarnico. Pri tem se je pa z mokro roko dotaknila kovine in električni tok jo je na mestu ubil.

KATOLIŠKI VESTNIK

Pismo papeža Benedikta XV. o istrskih razmerah. Tržaško-koprski škof Bartolomasi je poročal svetemu očetu, papežu Benediktu XV., o žalostnih razmerah v Istri. Nato je prejel od Njegove svetosti sledeče pismo:

Častiti brat! Z veliko žalostjo slišim iz raznih krajev, kako grdo delajo fašisti z duhovniki po Istri, ki so jim hrvaški in slovenski verniki izročeni v skrb. Pri divjih navalih, ki jih prirejajo, počenjajo ti hudobneži razna nasilja, tako, da se preliva celo kri, predvsem pa besne zoper duhovnike, ki jim ne morejodrugega očitati, kakor to, da so istega naroda in jezika, kakor verniki, ki so jim od zakonite cerkvene oblasti izročene, ter da jih ljubijo in branijo. To nas tembolj boli, ker se ti zločini gode, kakor se sliši, nekaznovano. To svedeva še povečava zlobne žev drznost in njih zločine nekako potrja, povečava pa tudi strah in potrnost žrtev, ki so brez vsake brambe. Četudi smo prepričani, da vsi, kar je pametnih, ta dela zločincev obsojajo, in tudi ne dvomimo, da se jih bodo oni sami kesali in sramovati, ko se poležejo politični boji, moramo vendar svesti si svoje apostolske službe, že sedaj povzdigniti glas, da se že le preveč in brez mere, v brezumni politiki, kršita pravičnost in človečnost in sicer očitno prav v nasprotju z nameni, ki jih s takšnimi krivicami hočejo doseči. Ah, da bi položaj sv. Stolice ne bil tako nenaraven! A take so razmere, ki se v njih nahajamo, da naš glas ne seže do njih, ki bi morali braniti svobodo služabnikov sv. Cerkve in čuvati vernike, ki so jim po sili ugrabilni pastirje. Vendar bomo vse poskusili, da se konča ta sramota. Čim manj je pa človeške pomoči, tem bolj bomo prosili pomoči božje, da bi Bog dal svetu tako zaželjeni mir. To smo Ti morali pisati. Častiti brat, ko ni za očeta nič slajšega, kakor deliti s sinom bolečine in kar je moči, tolažiti jih. Sprejmi kot znak naše nalonenjosti Ti, častiti brat, vsa istrska duhovščina in vse ljudstvo apostolski blagoslov, ki ga z vsega srca podeljujemo.

V Rimu, 2. avgusta 1921.

Benedikt XV.

Naši jugoslovanski fašistovski na vdahnjeni nasprotniki so hoteli pro-

ti Cerkvi kovati kapital iz žalostnih dogodkov in trpljenja naših duhovnikov. Sedaj imajo zopet jasen dokument, da je Cerkev vsem pravična!

KATOLIŠKO ČASOPISJE IN POLITIKA.

Velikrat smo že čuli, da se katoliški listi naj ne spuščajo v politiko. Tako so tudi nas že velikrat kritikovali, češ, kaj se utika v politiko.

Te dni priobčuje Daily American Tribune iz Dubuque poročilo nekega prominentnega duhovnika, ki obširno obravnava ta predmet in pravi, da je nasprotno: dolžnost katoliškega časnikarstva, da krepko poseže v politiko. Ne misli, da bi katoliški list šel v kako politično stranko, dasi ne vidi uzroka zakaj bi ne smel, temveč vidi veliko misijo, katero ima katoliško časnikarstvo v politiki. V vsej politiki današnjih dni vsakdo lahko opaza veliko korpucijo. Vse je naprodaj.

Tu treba zanesti načela poštenja. In če tega ne bo naredilo katoliško časopisje, kedo bo to storil? Zato pravi: "Velika je misija katoliškega časopisja pred vsem v politiko. Zato naj bi katoliško časopisje krepko šlo na delo in jo krepko vršilo in zaneslo v politiko krščanska načela poštenja, pravičnosti in ljubezni."

Verski pokret v Ukrajini. List "Nouvelles Religieuses" poroča v svoji zadnji številki o velikem gibanju med Ukrajinci, ki stremi za tem, da se ustanovi narodna ukrajinska cerkev, povsem neodvisna od moskovskega patriarha. Ta pokret je razširjen po celi Ukrajini, pred vsem pa v Tauridu in Cherzonu. Verniki zahtevajo, da se vsi odbredi služijo v domačem jeziku. V Cherzonu se je nedavno sestal cerkveni kongres, da razpravlja o teh vprašanjih in da definitivno sklene ustanovitev ukrajinske narodne cerkve. Po dveh dneh razpravljanja pa je kongres sklenil sledeče: Ukrajinska cerkev je neodvisna od Rusije in se ujedini z rimsko-katoliško ter se odslej pokorava papežu. Sinod ukrajinske cerkve pa je neposredno podložen gališkemu nadškofu Andreju Szeptickemu. Zahtevajo, da se čita sv. maša v ukrajinskem jeziku in da se morajo pravoslavni samostani reformirati. Vsi ti predlogi so bili soglasno sprejeti. Z vodstvom ukrajinske cerkve je bil poverjen kerzonski škof Aleksis, velik prijatelj cerkvenega zedinjenja z Vatikanom.

SEDAJ JE ČAS!

..Da, sedaj je čas, da se spomnimo svojih sorodnikov v domovini in jim pošljemo kak dar, kajti jugoslovanske krone se tako nizko padle, da je vredno sedaj se poslužiti te prilike in poslati domov denar sedaj!

Poslužite se pa pri tem samo svojega delavskega podjetja "Edinost", in pošljite po tem podjetju, ki je popolnoma varno in zanesljivo. Vsak, kedor je poslal po tem podjetju, vsak je bil zadovoljen.

Zastopniki svetujte vsakemu naše podjetje in jim pomagajte pri pošiljanju denarja na naše podjetje!

Delavci, podpirajmo svoje delavsko podjetje!

Cene se ravnajo po najnižjem dnevnem kurzu.

Za jugoslovanske krone:		Za italijanske lire:	
500 kron\$ 2.90	50 lir\$ 2.60
1,000 kron 5.60	100 lir 5.10
5,000 kron 27.00	500 lir 24.00
10,000 kron 54.00	1,000 lir 48.00

Pisma naslovljajte:

EDINOST

1849 W. 22nd Street CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Delajmo socijalno.

"Homo est ens rationale, sociale." — "Človek je razumno in družabno bitje", so že stari modrijani učili.

Človek je družabno bitje. Rojen je iz družbe, v družbi, za družbo. Rojen je, v stanju, da si sam prav nič ne more pomagati, da je popolnoma odvisen od družbe. Umrje zopet v odvisnosti od družbe. Celo njegovo življenje je socijalno. On potrebuje drugih in drugi potrebujejo njega. Naj bi imel vsega, kakor je imel Adam v raju, vendar "človeku ni dobro samemu biti." Njegova sreča ni popolna, ako jo uživa sam. V nesreči najde tolažbo samo v družbi.

Zato je vse njegovo življenje tako odvisno od družbe, da ga prav za prav družba dela srečnega ali nesrečnega. Slaba človeška družba, v kateri je človek, naredi človeka slabega. Dobra naredi dobrega.

Zato pa imamo poleg dolžnosti do svojega Boga, katere so nam dane v prvih treh zapovedih dekaloga, deseterih božjih zapovedi, poleg dolžnosti do svoje družine, ožje družbe, ki so nam dane v 4. zapovedi tudi to je več kot polovico družih, ki so socijalne zapovedi, ki nam nalagajo dolžnosti do človeške družbe in ki nam prepovedujejo, česa ne smemo storiti proti tej družbi.

Tako smo toraj po naravi, po uredbi človeške družbe, kakor tudi po božjih večnih zapovedih dolžni, daskrbimo tudi za dobro človeške družbe, v kateri smo, to je — da delujemo socijalno.

Societas — je latinska beseda, ki pomeni družba. Socijalno toraj pomeni, družabno, toraj socijalno delati se pravi delati za dobro človeške družbe.

Kršćanstvo je posebno lepo in jasno povdario potrebo tega delovanja. Gospod sam je to večkrat povdajal in sam s svojim zgledom lepo pokazal. Vsaj je bilo vse njegovo življenje in delovanje samo socijalno, samo za druge, za človeško družbo.

Kako lep zgled za vsakega katolika, kristjana, da tudi on posnema zgled svojega božjega učenika, da, kakor je on storil, tudi on dela.

Iz slovenskih naselbin.

CHICAŠKE NOVICE.

Tatovi so obiskali družino Mrs. Roth pretekli teden in odnesli nekoliko denarja in poročni prstan. Sploh se čuje zadnje čase o več tatvinah v naši okolici, kjer je bilo do sedaj precej mirno. — Tudi razne "gange" nezrelih mladičev, ki so se poskušali ugnezditi v naši, okolici smo že precej zatrli.

Naš Minstrel Show bo 6. novembra v Pulaski Hall in za župnijo Sv. Jurja bo v Masoni c Temple na zahvalni dan. Vaje so že v polnem teku. Pretekli četrtek sta imela oba zbora So. Chicaški in West Chicaški skupno vajo. Cel zbor iz So. Chicago je prišel na avtomobilih, Fathra Plaznika in drugih dobrih So. Chicažanov. So. Chicaški fantje in dekleta so naredili jako lep utis, kajti to so "fine type of young men and young ladies." Vajo je obiskal tudi Mr. Nilles, interlocutor, naš dobri prijatelj, ki je pomagal Mr. Stalzerju, da smo do sedaj dosegli tolike vspehe pri obeh naših dosedanjih Minstrel Showih. Vstopnice se že prodajajo. Odbor za vstopnice obstoji iz Mr. John Petroviča, Miss M. Kočevar in Mr. Joe Kuhna. Tudi odbor za nabiranje oglasov in za program je že sestavljen. V tem odboru so Mrs. Winter, Miss Darovec, Mr. Garbais in Mr. E. Gregorich. — Mr. Stalzer pravi, da s tako izvrstnim osebjem, kakor ga ima sedaj, si upa izvesti predstavo, katero bi lahko predstavljal v vsakem slovečem gledišču in bi dosegel popolni uspeh. To je gotovo v čast fantom in dekletom, ki so v tej zabavi.

Zvonik naše slovenske cerkve Sv. Štefana je prebarvan in prenovljen. Samo eno napako so naredili, da je križ rdeče prebarvan. Vendar Father Kazimir pravi, da je bolj prav tako,

ker bodo morda sedaj tudi rdečkarji prišli v cerkev, ko je že tudi križ rdeč. Bomo videli.

Tudi naša cerkvena dvorana je jako okusno prenovljena in prebarvana. Tudi električna naprava je vsa prenovljena. Društva, ki zborujejo v dnorani, imajo sedaj v resnici lep dom.

Pevsko društvo "Adrija" bo priredilo svojo prvo malo zabavo drugo nedeljo v oktobru. Kakor čujemo misli kupiti nov glasovir za dvorano, ki je že jako potreben.

Mr. in Mrs. Shonta sta se vrnila s svojega ženitovanjskega potovanja vesela in čila. Obiskala sta več starih svojih znancev.

Difterija je obiskala družino našega izvrstnega farana Mr. Johna Turnerja. Zbolela je mala hčerka. Toda naš zdravnik Dr. Uršič je hitro pomagal, da ni bilo nevarnosti.

Mr. M. Andrew Glavač, naš slovenski pogrebnik, je dvignil svojo hišo, katero je letos kupil blizu cerkve in je že skoraj dokončal delo. Hišica bo sedaj jako črna.

Tudi Mr. John Mladič dviga svojo hišo in jo bo podzidal in naredil v pritličju čedno stanovanje. Zopet nov napredek!

Naš mladeniški klub "Juniors" se pripravlja za ustanovitev svoje lastne bande, orkestr. Fantje le skup!

Umril je rojaku Mr. Fr. Fabjanu mali, deset mesecev stari sinček Martin in bil pokopan v petek iz cerkve sv. Štefana. Pogreba se je udeležila tudi botra Mrs. Škulj iz Joliet. Starišem naše iskreno sozljaj!

Chicago, Ill. — Minulo je vroče poletje in že se nahajamo v najlepšem letnem času, ki ga človeku nudi ameriškansko podnebje. Nastopili smo takozvani "Indian Summer" indijansko poletje. Mi čikažani seveda, ne bomo okusili toliko teh naravnih dobrin, smo pač zaprti med velikomestno zidovje, kamor krasna narava nima istega dostopa, kakor na krasne zelene planine in livade po deželi.

Toda, kakor meščani, ki smo ločeni od bujne narave, si moramo pa preskrbeti drugačnega veselja. In to smo tudi storili.

Letošnja zetev jesenske in zimске sezone na slovenskem dramatičnem polju v Chicagi, bo prekašala vse druge. Da vsa društva in klubi so v pravcati tekmi na dramatičnem polju. V tej tekmi, pa je tudi naše največje in najstarejše društvo sv. Štefana štev. 1 KSKJ., na katerega je vsa čikaška naselbina že od nekdaj ponosna, pa najsi bo to že radi predstav ali pa drugih dobrodelnosti.

In s ponosom lahko trdimo, da bo tudi letošnja sezona dr. sv. Štefana prišlo pred javnost z eno najlepših, najbolj humoristično in slovenskemu narodu najbolj priljubljeno gledališko predstavo "Cvrček." Za najboljši izid te predstave nam jamčijo najboljši dramatični igralci, ki jih ima slovenska naselbina v Chicagi.

Igro "Cvrček" se bo vprizorilo dvakrat in sicer v soboto 29. in v nedeljo 30. oktobra, obakrat točno ob 7:00 uri zvečer, v cerkveni dvorani na 22nd Place in Lincoln St.

Obenem, pa stem tudi apeliramo na vsa druga društva, ki se pripravljajo z gledališkimi predstavami v naši naselbini, da naj na en in isti dan ne priredijo svojih predstav, ker to bi ne bilo koristno ne za eno ne drugo društvo. Držimo se reda in podpirajmo eden drugega, kar je edino sredstvo ako hočemo kam naprej, po poti napredka. Zato slavna slov. društva v Chicagi najprišrenejše vabimo k tej naši gledališki predstavi, in obenem obljubujemo, da bomo vsakemu društvu to, kar bojo nam izkazali oni, skušali kar največ povrniti ob vsakem enakem slučaju.

Vsem najlepši pozdrav in na veselo svidenje, dne 29 in 30 oktobra zvečer na gledališki predstavi dr. sv. Štefana pri štev. 1. KSKJ.

X. Y.

Chicago, Ill. — Iz drugih slovenskih naselbin prihajajo poročila, da se posamezna društva pridno pripravljajo za razne igre in prireditve. To je vse lepo in hvalevredno. Vendar tudi naša naselbina nikakor ne spi, temveč si na yso moč prizadeva, da ne bi zaostajala v tem oziru za katerokoli drugo slovensko naselbino v Ameriki. Osnovali smo, kakor je bilo že poročano, novo pevsko in dramatično društvo Adrija, ki naj bi oskrbovalo svetno in cerkveno petje kakor tudi dramatične predstave zase in za druga slovenska društva v naši naselbini. Takoj spočetka se je priglasilo precejšnje število igralskih in pevskih moči, pa še vedno pristopajo novi člani. Sedaj se pripravljamo za tri prireditve: pevski oddelek se pripravlja za prvi koncert in spevoigro "Kovačev študent," ki bomo ž njo v kratkem nastopili, dramatični oddelek pa se pripravlja za Finžgarjevo igro "Divji lovec," ki jo bomo vprizorili za naš dvor Borštarnjev sv. Jurja. "Divji lovec" je ena najlepših in najboljših slovenskih iger, kar jih je. Za to igro, ki zahteva številno igralno osebje, smo zbrali vse naše najboljše igralske moči v naselbini. Skušali se bomo kolikor mogoče skrbno pripraviti, da bo imelo občinstvo od igre res nekaj vzitka.

Vse čikaške Slovence opozarjamo, da priredi Adrija "Kovačev študent" v soboto, 15. okt. in v nedeljo 16. oktobra. Ako sploh kdaj, potem se boste ta večer zadosti nasmejali in v resnici dobro zabavali. Kar bo čistega bomo porabili za novi piano, ki nam je tako potreben v naši cerkveni dvorani.

Vsa slovenska društva v Chicagi, ki želijo, da bi Adrija v letošnji

igralski sezoni zanje priredila kako igro, naj nam takoj naznanijo, ker kdor prej pride, prej melje, kakor pravimo. Iz Ljubljane smo naročili večje število novih iger, deloma šaljive, deloma resne vsebine. Katero društvo se bo prej priglasilo, tisto dobi boljše igro. Nadalje apeliramo na vse člane pri naših slovenskih društvih, ki čutijo veselje in zmožnost za igranje, da pristopijo k Adriji. Naj se prijavijo pri našem pevovodji. Naša cerkvena dvorana je zdaj prenovljena in nam bo lahko zadostovala do tistega časa dokler dobimo novo, večjo in boljše.

CHICAŠKE NOVICE.

Poročili so se; Mr. Leo Luzon z Miss Jane Malina, Mr. Tony Markoja z Miss Theresia Gyund, Mr. Jožef Jalovec z Miss Mraija Vehovšek in Mr. John Korun z Miss Marijo Čajhen. Vsi štirje pari so bili poročeni v slovenski cerkvi sv. Štefana. Novoporočencem obilo blagoslova v novem stanju!

Okraden je bil v nedeljo večer Mr. Chas. Podbertnik iz Gary, Ind. Prišel je na obisk k svojim sorodnikom ki žive na Blue Island ave., zvečer je stopil nekoliko ven na izprehod in mahoma je bil ustavljen od dveh nepoznanih mož, ki sta ga s samokresom prisilila k pokorščini, in medtem mu vzela in žepa \$64.00 v gotovini. Rojaki, noči se daljšajo, bodite previdni ob večerih in ne nosite sabo večjih svot denarja!

Clevland, O. — Gospod urednik: — Rad bi videl, da bi zopet začeli priobčevati "Poizvedovalni koticček" v obeh listih. Jako se nam je vsem dopadlo in smo vedno najprej prebrali ta koticček.

Eden v imenu več.
Opomba: Mi smo z veseljem odgovarjali javno na vprašanja, katere so nam stavljali razni naši dopisniki. Toda saj se spomnite, kako strašno pohujšanje" smo dali lansko leto s tem svojim koticčkom. Zato smo za nekoliko časa prenehali s tem in smo raje v pismih odgovarjali. Zadnje čase pa niste sami Vi, ki prosite "Koticček" nazaj, temveč se nam zopet in zopet od raznih strani izraža ista želja. V najkrajšem času bomo zato zopet začeli javno odgovarjati.

Chisholm, Minn. — Naročnina mi je potekla za Vaše liste. Kakor vidimo, moramo plačati tri dolarje. Pa kaj je to, za tako lepo in krasno berilo, katerega dobivamo za ta denar. Jaz bom ostal naročnik za vedno in bom tudi priporočal vsakemu Slovencu časopise, kakor so "Ave Maria," "Edinost" in "Glasnik." Ti listi bi morali biti v vsaki slovenski hiši. Taki listi blaže človeški razum, nasprotni ga pa poneumljajo in podivjajo.

John Kljun.

Cherryvale, Ill. — Cenjeni urednik: Dovolite mi, da se izrazim o Vaši prelepi povesti, ki jo priobčujete v listu Edinosti. Povest je prekrasna in komaj čakam vsake številke. Le škoda, da jo objavljate tako kratek del vsaki pot, človek komaj prične brati pa je že na koncu. Da, Ančka je bila res cvet v svojem času. Vaš list ljubim, ker je v resnici prezanjiv in žnjim preženem marsikako uro dolgega časa.

Pošiljateljem denarja!

Predno pošljete svoj denar v staro domovino, premislite dobro, komu boste izročili svoj težko zaslužen denar, da ga Vam odpošlje. Zadnje čase je prišlo mnogo rojakov v naš urad iskati pomoči. Poslali so svoj denar v staro domovino po nepoznanih tvrdkah in denarja še danes ni v stari kraj in ga mogoče, tudi nikoli ne bo. Zato Vas svarimo, kot Vaši prijatelji, bodite previdni in poslužujte se našega podjetja, ki Vam vsako pošiljatev jamči in Vam nudi tudi vedno najcenejše cene evropskemu denarju.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,

1849 West 22nd Street,
Chicago, Illinois.

Sem sam med tujci in zato, je Edinost moj najboljši tovaris, o prostem času. Delamo hvala Bogu še vsaki dan, je plačo nam strižejo dolli. Pa kaj hočemo vedno ne more biti dobro.

Kakor čitam v listu, ste čikažani zelo bogati z cvetkami. Ko bi ne bilo tako daleč od tukaj, bi prišu na čikaški vrtev, da bi si eno utrgal in na prsa pripel. (Kar pridite. Cvetk imamo dovolj in pri izboranju ne boste imeli nikakih težav. Opom. red.)

Pozdravljam vse čitatelje širom Amerike. Vam pa želim mnogo zvestih naročnikov.

A. Mehevcic.

Joliet, Ill. — Zadnje čase mnogo čitam v Vašem listu iz vseh delov naše unije. Le iz naše naselbine, pa so dopisi bolj redki. Mogoče boste mislili, da smo vsi prezaspali, da bi kaj spravili v javnost. Pa temu ni tako, mi delavci nimamo tako časa, kakor ga imajo nekateri, ki so zmnožni sukati pero. Vendar danes sem se spravil, da Vam sporočim nekaj novic iz naše naselbine. Zadnji teden sta se poročila v naši slovenski cerkvi Mr. Frank Rifel in Miss Cecilija Oblak. Pri družini Michaela Staudohar, pa je vasovala gospa Štoklja in jim pustila krepkega sinčka. Otdot pa jo je mahnila gospa Štoklja k Boltetovemu Tonetu in so mu pustile, kot darček zalega sina. Vsem ženinom in nevestam, kakor tudi junaškim starišem moje iskrene častitke!

Eden za zauberskih.

Waukegan, Ill. — Predno se napotim naprej iz Waukeganske naselbine, si ne morem kaj, da nebi zahvalil nekatero, ki so mi šli tekom mojega agitiranja za naše liste, tako prijazno na roke. Predvsem se zahvalim Rev. F. Azbetu za njihov prijazen sprejem. Zahvaljujemo se tudi Mr. J. Drashlerju in M. Ogrinu za njuno prijaznost in postržbo in pomoč. Istotako tudi najlepša hvala Mr. Leo Kunstu, ki se je toliko trudil, ko sva nabirala nove naročnike, ker edino z njegovo pomočjo mi je bilo mogoče napraviti vspeh, kakoršnega sem dosegel v prelepi waukeganski naselbini. Resnica je, da delavske razmere tudi v tej naselbini, niso dovoljne, vendar niso pa najslabše, so še kraji, ki so veliko bolj prizadeti z brezposelnostjo, kakor pa je tukajšna naselbina.

Vsem se enkrat najlepša hvala and sweet good-bye!

Leo Mladich potovalni zastopnik.

DVE MERI.

Kakor se poroča iz Washingtona je vlada dovolila posebno izjemo za židovske naseljence, da smejo v delo preko mesečne kvote. Ko so vprašali vlado, kako in zakaj je to dovolila, se izgovarja, da je naredila kot potrebno izjemo. Ni pa povedala po katerih določilih je to naredila in zakaj ne pozna teh izjem za druge narode, zakaj pa ravno za žide?

IZ DUHOVSKIH KROGOV.

Prišla sta v Ameriko iz starega kraja Rev. Blanko Kavčić O. F. M. od Nove Stifte pri Ribnici in Ven. Brat Humil Šavel O. F. M. — Mi svoja nova sodelavca v vinogradu Gospodovem prav iskreno in priščno pozdravljamo in jima kličemo naš iskreni "Dobro došla!"

Novice iz Jugoslavije.

Proglas kralja Aleksandra. Belgrad, 21. avgusta. Presbiter objavljaja uradno sledeči proglas Nj. Vel. kralja Aleksandra I. na narod:

Mojemu dragemu narodu!

Zlomljen od velikih naporov, ki jih je od nje zahtevala poverjena Mu služba narodu in domovini, je izdihnil Moj mili roditelj Nj. Veličanstvo kralj Peter I. Svojo plemenito dušo.

Niti pod najtežjimi udarci usode ni Moj oče omahoval v svoji zvestobi narodu zaobljubljeni misli.

On je v dneb največjih izkušenj in nesreč obvaroval vero v lepšo bodočnost naroda.

Skupno z narodom je krčil pota, ki so dovedla do vstajenja narodne zmage in slave.

Pod Njegovim modrim vladanjem, ki je imelo namen, da ves narod vzalovi in vname za veliki ideal osvobojenja in ujedinjenja naroda, da pridobi zanj simpatije in pomoč bratskega ruskega naroda ter velikih prosvetljenih zaveznih držav na zapadu, je bilo izvršeno zgodovinsko delo osvobojenja in ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v veliko narodno državo.

Ko je dočkal to največjo nagrado Svojega vsemočnega Boga za brezprimerne žrtve Svoje in Svojega naroda, s katerim je delil zlo in dobro, je Moj vzvišeni roditelj zaprl Svoje oči.

Ko stopam po čl. 566. državne ustave na izpraznjeni prestol tersprejemam kraljevsko oblast v svoje roke, javljam Svojemu dragemu narodu, da hočem zvest idealom Svojega roditelja čuvati ustave svobode in prava državljanov, ščititi državno edinstvo in bdeti nad pridobitvami naroda, ki so Mi bile izročene v vaštvo.

Oviran radi boleznimi, da pridem na pogreb Svojega roditelja in da vršim kraljevo oblast, pooblašam na podlagi člena 58. ustave Svoj ministrski svet, da Me zastopa v izvrševanju kraljeve oblasti po Mojih navodilih do Mojega povratka v domovino.

Slava Njegovemu Veličanstvu kralju Petru I. in mir Njegovi plemeniti duši!

Živel narod Srbov, Hrvatov in Slovencev!

Dano v Parizu, sedemnajstega avgusta leta tisočdevetstoedenindvajsetega.

Aleksander s. r.

Slede podpisi vseh ministrov.

Iz Iga. "Jest pa pravim, da jih dajmo gajzlat! Zakaj so pa prej obljubljali, če niso mislili izpolniti!" Tako je govoril o samostojnih poslancih trd samostojnež, ki se je mnogo trudil da bi za časa volitev vjel kar največ glasov zanje. Tudi najbolj zagrizeni samostojneži čuti, da so ogoljufani. "Kmetijski list" vedno bahavo govori o velikih uspehih, ki so jih dosegli samostojni poslanci v prid kmetškemu stanu. Kje pa se poznajo ti uspehi? Najbrže le v žepih samostojnih poslancev, saj ima minister Pucelj samo okrog 60.000 K mesečne plače, dohodninske in druge, še nikdar tako visoke davke je pa milostno prepustil kmetu. Pa vendar so nekaj dosegli. Star liberalc na Igu, sedaj seveda samostojnež, je povedal oni velikanski uspeh, ki ga je dosegla "Samostojna" in to je: kancelparagraf. Torej edina zaslug samostojne", da sme vsak tirati duhovnika pred sodišče, to bo rešilo in osrečilo kmeta. S farji dol, za kmeta se pa ne brigamo — v tem smislu delujejo njih stari liberalni voditelji. Tako delajo oni, ki so še lani govorili o velikem spoštovanju do duhovnika in o neizmerni ljubezni do kmeta. In tako mnogi, poštjeni kmetje so jin verje li...

Škocijan pri Mokronogu. Dne 12. jul. je umrla v Dobruški vasi Ana Banič, mati 6 nedoraslih otrok. Bila je vzorna gospodinja in zavednega krščanskega mišljenja. N. v. m. p. — Dne 17. jul. je obhajal novo mašo rojak č. g. Fr. Kirar. Čast gospodu in njegovim starišem, ki so mu z žuljavimi rokami ob času šolanja stali zvesto na strani.

Polhov Gradec. V nedeljo pred sv. Petrom in Pavlom so prišli iz Amerike naši rojaki: gg. brata župnika Ivan in Joško Trobec, njihov bratranec dr. Ivan Seliškar, profesor semenišča v St. Pavlu, in gđ. sestri prvih dveh Ivana in Mici. Prišli so obiskat svoje sorodnike, posebno stariše Blaza in Marjano Trobec, ki sta obhajala pred pustom zlato poroko. Bili so šest tednov med namy in vsako nedeljo so gosposde opravljali službo božjo v stari in slavni podružni cerkvi sv. Petra v Dvoru. V torek, 9. t. m., zadnji dan pred odhodom nazaj v Ameriko, je opravil sv. mašo v rojstni hiši na Logu, z dovoljenjem škofijstva, najmlajši g. župnik Joško. Dovoljena je bila sv. maša, ker oče Blaž že nad 6 let ne more priti v cerkev. Navzoči so bili pri sv. maši vsi bližnji sorodniki, med njm tudi p. Bernard Ambrožič iz Kamnika. Ponóci potem so se vrnili nazaj v Ameriko. Bila je v resnici težka in žalostna ločitev od vseh, posebno pa še od očeta Blaža, ker so ga pustili na smrtni postelji in ni več upanja, da bi ga še kdaj tukaj videli.

Konferenca inšpekcije rada. V dneb 17.—20. avgusta se je vršila v Slavonskem Brodu I. letna konferenca inšpektorjev Rada cele države. Namen te inšpekcije je štiti delavce, pred izkoriščanjem in izrabljanjem kapitala. Obstoji že 15 takih inšpekcij. Slovenija ima 3: v Ljubljani, Celju in Mariboru. Konferenca je trajala 4 dni in jo je vodil Središnji Inšpektor Rada, načelnik inž. Anton Štebi, ki ima za ustanovitev te važne socialne institucije veliko zaslug. Premotrival se je predvsem načrt novega pravilnika o socialnih, higijskih in tehničnih zaščitnih odredbah v industr. podjetjih. Načrt je bil sprejet. Sestavil se je vzoren delavni red in se je sprejela resolucija na centralno vlado, da se uvede institucija delavskih zaupnikov v pokrajinah, naj se obrača posebno pažnja za zaščito delavcev, zlasti v južnih pokrajinah naše države.

Cerkvena tiskarna v Belgradu. Povodom bivanja pravoslavnega škofa iz Užic v Ameriki, so mu darovali Amerikanci popolno tiskarno. Prišla bo v prihodnjih dneb v Belgrad. Porabljali jo bodo izključno za tisk cerkvenih knjig in verskih spisov.

Baranjski begunci. Iz Osijekja poročajo: Semkaj je prispelo 492 madžarskih rodbin, osobito delavskih, ki so zbežali pred terorjem Horthyjevih krvnikov. S temj rodbinami je prispelo 632 delavcev različnih kategorij: 208 rudarjev, 143 metalurških delavcev, 134 mizarjev, 6 slikarjev, 18 čevljarjev, 57 zidarjev, 15 krojačev itd. Posebna komisija izdeluje načrt za razdelitev teh delavcev, ki so izjavili željo, da se naselijo v naši državi. Jugoslavija je res postala že nekako "pribežališče grešnikov." Najprej Wranglovci...

Dr. Pucelj? Belgrajski listi pišejo, da se Pucelj v zadnjem času kaj rad podpisuje kot "doktor." Lažnjivost samostojnih voditeljev se ne plaši niti pred zakonom, ki strogo prepoveduje prisivjanje naslovov, katerih državljan v resnici nima.

PAYLE ZGAGA

Ej sej pravim, sej pravim. Vani sa pa rejs nepabalšliv. Neh se neč prime, pa se ne prime. Je vse zastoj! Jest sem zmirej še ta mandga imu, de sa boja vani marde ankrat sprebravnil in pabulšel. Un dan k sem k nem nazaj pršu, sem biu rejs že taku vesou, de nekol tejga! Vsem sujem prjatam sem vablubu, de jeh bom jest še pabulšu, če jeh bo le kdo. K mi je Janez v Žali daline naračvov kaku nej jeh hondlam de bom rejs dašegu jehno pabulšejne, sem mu taku zagvišnu vablubu, še perseksu sem se in sm djau: "Janez vejs k s muaj prjatu, ke te hedu glajham k sva že marsktera kunštna skep ugajnila in k sva že marskterga rukla kar pa fantovsk, prov za gvišnu de bom jest dašegu de bo enkat konc tega fajta. Mjene bo tist editar tam v Čejkag prav za gvišnu pašlušu če nabenga družga ne." No, tek zdej pa sem rejs že tud jest scvilbu nad nehne pabulšejnem. Kumej sem an mal cajta pr neh, pa je že vse narobe, kukr je blu. Tek nej se greje salit, pa pakonc, taku jem pavejm.

Vejo včerej zvečer sem biu tam pr mujni prijatle na Laun dejl, tam k sam naš tardeč bratec stanujeja, da sm v an munšajnarsk vaštarij najdu muja prjatla Zajčeka, tistga, k je namejstnek inu nasljednek Ateja Kristjana, k piše taku učen v svoje cajtenge, k se jem prau Pra len tarce. Tam je sedu v kot za ana miza pa ena galonca je imu pred saba. Pa taku žalst se je daržu, kukr bi mu mačka vse ta mlade snejla. Včekrt sme ga vidu k je suj šnajctihl z varžeta ven pategnu pa se je savze vabrisu. Jest ga an cajt gledam, gledam, zatu ker jest nejsem prec verjeu, de b biu tu muaj prjatu Zajček, ke je zmirej taku vesou, de je le kej. K sem ga pa bel natank pagledu, sem pa vidu, da je res van. Sem pa k nem sedu in sem djau: "Muj precartan prijatu. Za božja vule kaj se je pa zgudlu? Če prou videm se jokaš? Tk zlato srce, dej, mi pavej kaj t je tuj zlahntno srce taku strašnu užalil? Marde te bom lahku kej patroštu?"

K sem pa jest tu djau, detešmentej, de bi ga vidle, kaku je skoču pokonc. Kukr be ga gad picu, taku je skoču. Pa me je pagleda grdu, kukr sam tist "buhnašvar", s pekla. Pa vzdigne svuje pest, pa zakriči, de se je cev gavs stresu in pašeklov. "Kaj? Ti, ti grdoba grda! Ti, ti se boš še z mjane narčovov? Ti, ki si uržeh vseh mujev suvza?"

"Za božje vule vender, muj lub prjatu Zajček, kaj ti pa je? Jest ti nejsem nič narjedu!" "Neč narjedu! Neč narjedu! Nedovžen si ket lahov koč, k je sedem lajt tatvino nosu. Če s ti glih taku nedovžen, kaj pa tist tuj editar vad Edinast, k ti z nem držiš, pa še v ngave cajtenge pišeš? Vidiš, Pavle, ti tiska muja sovraženska padpiráš pa z nim držeš in pamagaš naša slavenšna uničvat. Viš, jest sem taku velk naradnak in kuker me paznaš in ki taku strašnu lubem suj slavenk jezik, k ga me já moja mat naučila,

pa kaku dejla s tem z našem slavenškem jezikom? Viš, Pavle, prejsem te še en mal lajku, zdej sva pa ven ni muja lbežen do tjabo je fuč! Viš muja lbežen da krajnsne je taku velika, de ne pestim, de b kedu drgač pisu, kukr jest. Tam pr vašme uredništu pa nič ne parajtate. Jest sm vzeu suje tavelke špejgle, pa sem un dan vse vaše cajtenge preštediru in sem vsaka besejda vaku vabrnu, pa kaj sem najdu? Da vi še k rajnsk ne nate pisat, pa čte cajtenge ven dajet? Se me je pa taku inak sturlu, de se ne morem pa troštati. Zdej sem pršu pa tla k muju prijatle, de bi ga anga al dva ruknu, de b suje srce patalažu in de b pazabu tolk suje gorje, k se taku s slavenšca dajla, pa je vse neč! Ne morem se patroštati, pa se ne morem."

Pa je začeu spet taku strašnu jok, de se me je taku zasmislu, da se je še men inak sturlu, de sem še jest začeu taku jok, de sva taku strašnu vaba jekala tam pr miz, de sa sovze kar pad mizá tekle, de, k je salunar munšajn v kevdrú kuhov, je kar skuz perteklu, de je mislu de pajpa puše.

Vidjo, ko sva tam taku jekala, vejo kedu je še pršu not? Muj prjatu Zavartnek, ki meteorite pa nebeseh sem pa tje premetava pa prasvet. K je naj taku vidu kaku jokava, naj pa gleda in gleda pa prav:

"Kaj pa je za ana božja štrafenga, de je tak jok tukej v tem salon? Pavle, kaj pa t je? Sej ti nejmaš navade se kisat. Pa ti, muj Zajček, pa ti, kaj pa je tuje zajče srce taku užalilo, de tako jokaš?"

Kumej, kumej sva mu dapavejda, de sa tu sanu patrijotične sovze, k sva jeh pretakala za suja slavenšna, k se taku strašnu žal pa teh čaj tengah.

"Ej, dejma najprej anga ruknet", je djau, kar je blu pravzaprov rejs še najbel pametn, pa mal se patalažta. Bom pa jest za par tritu plaču."

In sma en mal pil, pa se pagavarrjel, kaku vani strašnu mer kazeja in kaku be blu fletnu, k neh na bi blu tla v Amerik, da bi mi ta rdeč imel že cejla Vamerika pafarbana, taku ga pa glih vani kaze in sma patem spet pršli na slavenšca in je muaj prjatu Zajček spet začeu taku jok, de je blu strah inu groza. Sevej, sem pa še jest začeu in k sva pa medva začela, se je pa še Felčeku inak sturlu, je pa še von začeu, sma pa trije vekal. Vejo k inam pa jest bel visoka štima, sem pa jest naprej vekou, Zajček je drug glas, Zavrtnik pa has, je bla pa taka macje muzka, de je blu le kej. Vse miš sa s havza zbejžale.

Salonarji je blu pa ankrat zadost te muzke, nas je pa vse tri ven vargu na štrasna. Vidjo, še zdej sem ves umazan. Sem pa djau vabema sujma perjatlama, de bom šu prec na neh in bom zahtevu vadškodnina.

Vejo pa zakaj najbel sma tako strašnu jekal? Zatu ker vani zmirej taku neumnu pišeje, da "bodeja."

Kukr pa muja prjatla Zajček in Felček le šlišta to besajdo, pa se prec zmisla na ta ragatga, k se ga taku bajeta, ker vejsta, da jih bo ankat bou, da kukr le samu besejda šlišta, ki pamejn "bodeja," pa se že taku prestrašta, da se vad samga strahu zvekata.

Zatu sem jem pa jest vablubu, de bom sem k nem pršu, pa jeh bom ptosu, de nej nkar več te besejde ne nucaje, kadar bi imel zapisat "bodeja" al "boče," pa se nej zmirej spomnja na ta ragatga, pa na muja prjatla, pa nej raj napišeja al "bunkaja" al pa "rukaja," al kukr čje, samo "bodeja," naj nekar. Vejo, tist ta črn "buhnašvar" ima rage, tejh se pa taku strašnu bajeta. Nej jeh zatu več ne strašeje.

Če pa vani teja ne boja parajtal, bosta pa vaba narjedla unije, de ne bosta nikdar več te besejde napisala. Tek nej "bodeja" pridni, mistr.

Vaš Pavle.

AMERIŠKI SLOVENCI PODPLAJTE SVOJE PODJETJE KATERO. EDINO SE BORI ZA VAŠE INTERESE!

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill. Rujkom se priporočam pri nakupu raznih BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLUČAVNIC IN STEKLA. Prevezam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, najnižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojakal!

DR. ALBERT JANČICH

Edini Slovenski "KIROPRAKTIK" 32 N. State St., Chicago, Ill. Soba: 1301. Naznajam rojakom Slovincem, da sem se nastanil v Chicagi ter odprl svoj lastni zdravniški urad v "Reliance Bldg." soba 1301. Zdravim vsakovrstne kronične bolezni brez operacije in medicinov. Uporabljajo se samo naravne metode. To je: Električna terapija, solčni žarki, hidralna terapija (knapanje). Manipulacije na hrbtišču in dnetu. Uspehi gotovi!

DVE LETI DELA IN VSPEHA. 1919-1921

Ob nastopu meseca avgusta je imela tvrdka ZAKRAJŠEK & ČEŠARK za seboj leto trdega dela in pa tudi vspeha.

Okrog 2. avgusta 1919 je njen ustanovitelj Leo Zakrajšek prišel v New York iz Milwaukee, Wis., sam si izposloval potrebna zastopstva, odprl urad in se lotil dela z zaviranimi rokavi v zavesti, da točno pošteno in vstrajno delo mora prinešti vspeh.

V teku dveh let je ta tvrdka odpremila v Evropo nad petnajst sto potnikov, nad petsto potnikov je prišlo z njenim posredovanjem iz starega kraja in blizu tristo tisoč dolarjev je bilo poslanih skozi njo.

V dveh letih je iz skromne potniške pisarne postalo bančno podjetje, ki posluje pod državnim nadzorstvom in ima svoje direktne bančne zveze z Ljubljano, Mariborom, Zagrebom, Trstom in Dunajem.

Za tak rekord bodi v prvi vrstvi izrečena zahvala številnim prijateljem in zagovornikom.

Na podlagi dosedanjih pridobitev pa je ta tvrdka danes bolj kakor kdaj prej v stanu biti na službo onim, ki:

- ki potujejo v domovino;
- ki žele dobiti svojece iz starega kraja ter onim, ki hočejo poslati denar v stari kraj, kakor tudi onim,
- ki imajo kake druge posle s stari krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

Zakrajšek & Češark
SLOVENSKA BANKA

70 Ninth Ave. (med 15th in 16th St.) New York, N. Y.
TELEFON: Watkins 7522.

DEKLA ANČKA.

(Dalje.)

Napisal F. S. Finžgar.

Vedela je, danjenosrceni nič razume-
lo pridige, da se je čudila, ko je vide-
la, da so si moški otirali solze, nje-
pa je bilo, da bi se smejala. To ju-
tro so ji pa prišle te besede napro-
ti od cerkve in so jo spremljale. Srce
se ji je stiskalo, noga je bila težka
in z belo rutico je potegnila preko
oči. Hrepenela je k cerkvi, in ven-
dar se je bala tiste rdeče lučke, ki
je gledala skozi okna. V neutu-
šnih željah in nepoznanem strahu je ro-
mala sama sredi polja. V njenem
srcu se je budilo spoznanje, kakor
zgodba o paradizu in kakor začetek
križevega pota.

Ko je pritisnila na težko kljuko
v cerkvenih vratih, je počilo v klju-
čavnici, ko je udarilo železo ob že-
lezo. Po cerkvi je votlo zadonelo.
Do mozga ji je šinila ta nepoznani
glas v visoki praznini. Še nikoli ni
stopila v čisto prazno, temno cer-
kev. Po prstih se je bližala misijon-
skemu križu, pred katerim je gorela
luč, ki jo je videla iz daljave. Po-
kleknila, skoro zgrudila se je na kle-
čalnik. Poiskala je molek, začela
vero — ali tako prazne so se ji zde-
le besede, tako mrtve, da je ovila
molek okrog sklenjenih rok, dvigni-
la oči v kronano glavo Zveličarjevo
in se zazrla v trpeči, blede obraz.
Gledala je vanj in ni trenila z očmi
in ni ganila z ustnicami. Njeno srce
in njena duša sta se pregovarjala z
njim in ta hip je razumela trpljenje
Križanega in je razumela njegovo
ljubezen. Iz srca na križ se je pre-
livala bridkost, s križa v dušo je
teklo odrešenje...

Po opravi luč je Ančka med zadnji-
mi družabnicami zapustila cerkev.
Zunaj je žarelo jasno nebo. Še ni-
kdar se ni Ančki zdelo solnce tako
veselo, kot to pot. Ko je hitela med
njevami, so se klanjale težke lati zo-
rečega prosa. Na pokošnih ledinah
je blestela rosa. Vse je migotalo v
solncu, vse je poskakovalo.

Ko je prišla domov, ni bilo na o-
brazih nič več tistega porogljivega
smeha, iz vseh oči so bili izbrisani
sumljivi pogledi. Vse je bilo praz-
nično in veselo. Prvikrat po vsem
tednu je bila zgovorna pri obedu in
se je šalila z Janezom in z Mihom.

Ko se je popoldne družina poraz-
gubila, je hodil Janez zamišljen po
vrtu. Odrgral si je tuintam sad z
drevesa, potipal plot in roč na kolu,
kakor bi izkušal, če ni preperel in
če še drži. Ančka ga je opazovala
skozi okno. Dolgo se je obotavljala
in borila sama s seboj. Slednjič se
je naglo odločila: "Vse naj se izvrši
še danes!"

Vstala je, šla vun in stopila na
prag. Janez je tresel slivo na vrtu.

"Še zame nekaj!" je zaklicala s
praga.

"Pridi in pobiraj. Dobro so."
Tudi Janez je pričakoval Ančke in
hodil s svojim sklepom ter se obo-
tavljal po vrtu.

Ančka je stopila preko dvorišča
do vrtnega plota. "Janez ji je prine-
sel naproti sliv v klobuku.

"Janez, nekaj ti moram razodeti."
"Tudi jaz tebi, Ančka!"

"Povej," je prosila in se bala.
"Ti moraš prej povedati!"

Ančka se je obotavljala in jedla
slive, kakor jih je izbiral Janez, naj-
slajše in najdebelejše.

"No, povej Ančka! Sedaj naju ni-
hče ne sliši."

Janez si je popravil ovratnik, da
se ni brez vzroka ožrl naokrog. An-
čka je vrgla pečko na tla in rekla:

"Službo odpovem in grem stran."
Janez je padla sliva iz rok, ko jo
je nesel k ustom.

"Zakaj?"
"Saj veš!"

Ančka je povesila oči in se okre-
nila, da mu je skrila obraz.

"Ne pojdeš!" je rekel odločno Ja-
nez.

"Pojdem!" je odgovorila pogum-
no Ančka in ga pogledala.

"Obljubila sem, 'sveto sem obljū-
bila pri spovedi. In prav je, da sem,
in vesela sem. Mora biti, Janez."

Janez je osupnil, kakor grešnik
pred svetnico.

"In vseeno ne pojdeš — ker poj-
dem jaz. To sem ti imel povedati."

In sedaj je osupnila Ančka in ga
samo gledala z velikimi očmi in ni
mogla izpregovoriti.

"Pojdem — zavoljo tebe."

Ančka je pomolčala, izbruhnila ji
je v srcu jeza in sum, češ, tako-
le so vsi — toda ni dala duška srcu.

mroč svetega jutra je bila mogočna.
Sklonila je glavo in rekla:

"Pray mi je."

Janez jo je razumel in zabolelo ga
je na sredi srca, segel je čez ograjo
po njeno roko. Ančka mu jo je od-
maknila.

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

"Lepo te prošim, ne govori, do-
kler ne veš vsega. Grem zavoljo te-
be, ker te ne morem čakati tri leta
— tri leta — in živeti pri tebi in
vendar biti brez tebe. In še po treh
letih začetki z dolgim — ne — grem,

v Ameriko grem, Ančka! Poglej, i-
mam že papirje."

Potegnil je iz telovnika potne li-
stine.

"V Ameriko?" je ponovila Ančka
zbegana in vsa žalostna gledala na
papirje.

"Tam me pozabiš — prav mi je!"
Obrnila se je, da gre.

"Ančka!"

Janez je kriknil in vtaknil nogo v
plot med deske, slive je stresel iz
klobuka in se prijel za verejjo, da
skoči za njo. Ančka se je preplašila
krika in se vrnila.

"Lepo te prošim, onadva sta v hi-
ši! Ne kriči!"

"Zakaj me žališ?"

"Verjamem ti."

Janez jo je hvaležno pogledal.

Na pragu se je res pojavila Mo-
karica. Ančka se je hitro sklonila v
travo po raztresene slive, tudi Ja-
nez ji je pomagal pobirati in ji še-
petal:

"Danes teden se vse zmenimo na
tvojem domu. Pridi popoldne, do-
tlej pa molči!"

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne
vence. Pri meni dobite najlepše šop-
ke za ženitovanje in druge slavnost-
ne priredbe. Priporočam se Sloven-
cem, kakor tudi vsem Hrvatom in
Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.

Phone: Canal 4340.

JUGOSLOVANI

ki nečejo pozabiti svoje matere in
svoje družine ji morajo poslati

DENAR

predno nastopi zima in beda.

Kadar pošljate denar obrnite se

name po cenik. Pošiljam

Krone—Dinarje—Dolarje

po najnižjih cenah.

Prodajam šifkarte.—Opravljam vse

bančne posle.—Sprejemam denarne

Uloge in plačujem 4 proc. obresti.

EMIL KISS,

BANKIR

133 Second Ave., New York.

HIŠA NA PRODAJ

ki nosi \$50.00 renta mesečno. Sta-
novanje dovolj veliko za dve dru-
žini.

Poleg hiše se nahaja tudi lep sad-
ni vrt, ter okolica zelo prijazna.

Proda se po nizki ceni za \$5,000.

Takoj \$2500, ostalo na lahke ob-
roke.

Za vsa nadaljna pojasnila se obr-
nite na:

JOHN PAZDERTZ,
Corner Center and Hutchinson Sts.,
Joliet, Ill.

XII.

Ko je Janez videl, da je Mokari-
ca povabila Ančko s seboj na izpre-
hod po polju, je hotel prabiti ta tre-
notek.

Stopil je v hišo.
"Dober dan, gospodar!"

Navadno je pozdravljal drugače,
in zato se je Mocar naglo zasuknil
od računov in ga pogledal čez na-
očnlke.

"Noo?" je vprašal žategnjeno go-

spodar hlapca in ga meril od vrha
do tal.

"Ne zamerite, danes teden pojdem
iz službe."

Janez je med stavkom dvakrat po-
kašljal in pokazal, da ni bila lahka
reč, odpovedovati, kjer je tako dol-
go služil.

Mocar je zasuknil stol, da je za-
hrehčal pod težkim telesom, snel na-
očnike in ga motril.

(Dalje prihodnjic.)

DR. J. V. ŽUPNIK.

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair avenue in Corner E. 62nd Street, nad Slovensko
Banko. Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici.
Moje delo je zanesljivo.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za ras-
in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado;
kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstra-
nim; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravim. Bru-
slintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma
narurni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezi-
ni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, poš-
ljam Vam jih zastoj.

JAKOB WAHCIC

6702 Bonna Ave., N. E.

Cleveland, O.

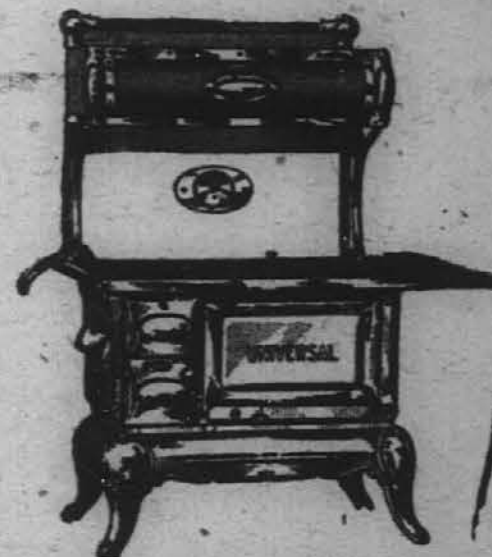
John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAČ

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKER OBLEKE po naročilu točno in ceno.

W. Szymanski.

Vodim uspešno že tri-in-tride-
set let svojo dobro založeno tr-
govino z raznim pohištvo. —
Vsak, ki poizkusi pri meni, je
moj stalen odjemalec. Tako bo-
ste tudi Vi, ako le enkrat po-
izkusite in se prepričate o ka-
kovosti mojega blaga. V zalogi
imam najfinejše postelje, na-
slanjače, kuhinjsko pohištvo in
sploh vse pohištveno opremo.

Predno si kupite pohištvo
drugje pridite in oglejte si mo-
jo trgovino, ki je Vam vedno
na razpolago.

Se priporočam vsem Jugoslo-
vanom!

1907 BLUE ISLAND AVE.,

CHICAGO, ILL.

PHONE: CANAL 597.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdeluje-
mo najkrasnejše ženitovanj-
ske slike.

Da imamo na razpolago
za slikanje najlepše pozicije.
Da izdelujemo vsa dela toč-
no in po najzmernejših ce-
nah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

Pripravite se za neodvisnost

Začnite se sedaj pripravljati na denarno ne-
odvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni ode-
delek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale
lepe prilagoditve in vspeh. Ko boste imeli denar na
banki, boste čutili v sebi moč za napredek in posta-
li boste samozavedni.

Conservativna in varna banka. Ima vse ban-
čne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijon-
ov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

Da ugodimo onim, ko ne morejo priti med de-
veto uro zjutraj in do petih zvečer, zato bo ta ban-
ka odprta ob pondelkih in sobotah do pol devetih
zvečer.

Varna banka, kamor na-
lagate svoj denar.